

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi (HE 70/2023 vp.)

Medialiitto kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuultavaksi ja lausua valiokunnalle hallituksen esityksestä laiksi verkon välityspalveluiden valvonnasta ja eräksi muiksi laeiksi (HE 79/2023 vp.) ("lakiesitys"). Medialiitto lausuu näkemyksensä seuraavaa:

Medialiiton pääviestit:

- Valvontaviranomaisille tulisi kohdentaa lisää resursseja ja osaamista uuden asetuksen valvontatehtävien hoitamiseen. Erityisesti **Liikenne- ja viestintävirastolle uusien valvontatehtävien hoitamisen**, mukaan lukien uuden maksuseuraamuskollegion, **lisäresursointi** on välttämätöntä.
- Medialiitto pitää **valitettavana**, että hallituksen esityksen valmistelussa on esityksestä **jätetty pois seuraamuskollegion lisäresursointi** budjettisyihin vedoten.
- Viranomaisresursseja tulisi digipalveluasetuksen soveltamisen alkuvaiheessa suunnata riittävästi **neuvonta- ja ohjaamistehtävään seuraamusmaksujen asettamistyön sijaan**. Viranomaisten on tärkeä tehdä tiivistä yhteistyötä huolehtiakseen yhdenmukaisista menettelyistä ja tulkintalinjauksista.
- Valvontaviranomaisella tulisi olla **riittävästi resursseja käytettävissä myös EU:n valvontaviranomaisten yhteistyöhön** osallistumiseen, jotta digipalveluasetuksen tulkinta ei eriydy muista EU:n jäsenvaltioista ja siten heikennä suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä suhteessa verrokkimaissa toimiviin yrityksiin.

- Lakiesitykseen luonnoksen jälkeen jatkovalmistelussa on tehty **täsmennys viranomaisten vastuunjakoon liittyvään käsitteeseen ”kaupallinen mainonta”**. Täsmennys **selventää käsitteen tulkintaa**. Lakiesityksen mukaan kuluttaja-asiamies valvoo kaupallista mainontaa elinkeinonharjoittajalta kuluttajalle. Asiamies ei valvo aatteellista tai yhteiskunnallista mainontaa. Rajanveto kaupallisen ja toisaalta aatteellisen ja yhteiskunnallisen mainonnan välillä ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Valvovien viranomaisten resurssoinnista ja osaamisesta on huolehdittava

Lakiesityksessä ehdotetaan digipalveluasetuksen tarkoittamien digitaalisten palveluiden kansalliseksi koordinaattoriviranomaiseksi ja pääasialliseksi valvontaviranomaiseksi Liikenne- ja viestintävirastoa. Se ei kuitenkaan vastaa niistä asetuksen valvontatehtävistä, jotka on nimetty erikseen kuluttaja-asiamiehen ja tietosuojavaltuutetun valvontamandaattiin kuuluviksi. Kaikille kolmelle valvontaviranomaiselle tulee asetuksesta uusia tehtäviä, jotka edellyttävät oikeudellista ja teknistaloudellista osaamista. Tästä seuraa, että Liikenne- ja viestintävirastolle uusien tehtävien hoitaminen edellyttää 6,5 henkilötyövuoden lisäresurssia, kuluttaja-asiamiehelle kolmen ja tietosuojaviranomaiselle kahden henkilötyövuoden lisäresurssia.

Medialiitto pitää valvontaviranomaisille uuden asetuksen valvontatehtävien hoitamiseen esittäviä lisäresursseja tarpeellisina. Erityisesti Liikenne- ja viestintävirastolle uusien tehtävien hoitamiseen esitettävä lisäresurssi on välttämätön. Liikenne- ja viestintävirastolle on osoitettu viime vuosina useita uusia tehtäviä, joihin ei kuitenkaan ole allokoitu lisärahoitusta eikä osaamista, vaan tehtäviä on alettu hoitaa olemassa olevilla resursseilla ja mahdollisilla organisaation sisäisillä tehtävien uudelleenjärjestelyillä.

Uusien tehtävien hoitaminen edellyttää, että virastolle kohdennetaan niiden edellyttämä määrä lisää resursseja ja osaamista. Riittävät osaavat viranomaisresurssit lisäävät elinkeinoelämän oikeusvarmuutta ja edistävät myös digitaalisen liiketoiminnan ja yhteiskunnan kehittämistä.

Medialiitto katsoo, että valvontaviranomaisten vastuut on perusteltu lakiesityksessä selkeästi. Jaottelussa hyödynnetään kunkin viranomaisen nykyisten valvontatehtävien osaamisalueita, mikä tukee viranomaisresurssien tehokasta kohdentamista. Hajautettu valvontamalli on keskitettyä mallia kannatettavampi, kunhan huolehditaan riittävien osaamis- ja henkilöresurssien turvaamisesta viranomaisille ja erityisesti

koordinaatiovastuussa olevalle Liikenne- ja viestintävirastolle, jolle tulee uudesta digipalveluasetuksesta eniten uusia tehtäviä.

Seuraamusmaksujen asettamisen sijaan valvontaresurssit digipalveluasetuksen soveltamisen ohjeistamiseen ja neuvontaan

Digipalveluasetuksen tehokasta valvontaa toteutetaan käyttämällä seuraamusmaksujen uhkaa. Kun kyseessä on uusi monimutkainen säädös ja sääntelyn kohteena ovat voimakkaasti kehittyvän alustamarkkinan eri toimijat ja niiden tarjoamat palvelut, tulee valvontaviranomaisten lakiesityksen mukaan keskittää valvontatehtävän alkuvaiheessa resurssinsa seuraamusmaksujen määräämisen sijaan asetuksen soveltamisen ohjeistamiseen ja neuvontaan.

Medialiitto kannattaa tätä lähtökohtaa. Samalla on huolehdittava, että neuvonta- ja ohjaamistehtävään suunnataan riittävästi osaavia resursseja ja että viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä huolehtiakseen yhdenmukaisista menettelyistä ja tulkintalinjauksista.

Seuraamuskollegion lisärahoituksesta luopuminen on pettymys

Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetaan koordinaattoriviranomaisen tehtävien lisäksi perustettavaksi seuraamuskollegio. Se määräisi digipalvelusäädöksen valvonnassa viraston toimivaltaan kuuluvat yli 100 000 euron hallinnolliset seuraamusmaksut. Tietosuojavaltuutetun toimistossa järjestely on tietosuojasetuksen valvonnassa jo tutuksi tullut tapa toimia.

Maksuseuraamuskollegion toiminnan koordinointi ja valmistelu edellyttävät henkilöresursseja, joiden arvioidaan pysyvästi lisäävän jonkin verran viraston resurssitarvetta. Hallituksen esityksen luonnoksessa oli pysyväksi lisäresurssitarpeeksi esitetty 0,5 henkilötyövuotta.

Medialiitto katsoo, että suurien hallinnollisten sanktioiden määräämisessä on hyvä noudattaa Suomessa jo valittua käytäntöä, josta on myös kokemusta. Koska hallinnollisten seuraamusten määrä voi olla välityspalveluita tarjoavalle yritykselle poikkeuksellisen suuri hallinnollinen rasitus, on hyvin tärkeää, että viranomaisella on käytössä riittävästi resursseja ja osaamista seuraamusten arviointiin ja määräämiseen.

Medialiitto pitää hyvin valitettavana sitä, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa on luovuttu budjettisyistä seuraamuskollegion perustamista varten Liikenne- ja viestintävirastolle hallituksen esityksen luonnosvaiheessa esitetystä pysyvästä 0,5 henkilötyövuoden lisäresurssista.

”Kaupallisen mainonnan” käsitettä on selkeytetty

Medialiitto esitti lausuntovaiheessa viranomaisvalvontaan liittyvien tehtävien hoitamisen kannalta keskeisten käsitteiden määrittelyn selkiytystä. Tältä osin jatkovalmistelussa on esimerkiksi selkiytetty käsitettä ”kaupallinen mainonta” ja siten pyritty edistämään tietosuojavaltuutetun ja kuluttaja-asiamiehen vastuunjakoja. Lakiesityksessä on tarkennettu kuluttaja-asiamiehen toimivaltaa 2 §:ssä. Tarkennus selventää pykälää.

Yritysvaikutusvaikutusten arviointi on parantunut

Medialiitto pitää hyvänä, että lakiesityksen jatkovalmistelussa on huomioitu lausuntokierros palaute ja että lakiesityksen yritysvaikutukset osiota on nyt täydennetty.

Yritysvaikutusten arviointi on erityisen tärkeää, kun kyseessä on kokonaan uusi sääntely, joka koskee laajasti välityspalveluiden tarjoajina toimivia yrityksiä eli myös kotimaisia yrityksiä. Sääntely edellyttää valvovilta viranomaisilta uudenlaista osaamista ja lisäresursseja. Yritysten kannalta on olennaista, että suomalaiset valvontaviranomaiset kykenevät osana valvontatehtäväänsä ohjeistamaan asetukseen liittyvissä vaikeissakin tulkintakysymyksissä. Se tarkoittaa, että valvontaviranomaisella täytyy olla riittävästi resursseja myös EU:n valvontaviranomaisten yhteistyöhön osallistumiseen, jotta asetuksen tulkinta ei eriydy muista EU:n jäsenvaltioista ja heikennä siten myös suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä suhteessa verrokkimaissa toimiviin yrityksiin. Media-alan yritysten kannalta tasavertaisten kilpailuedellytysten vahvistaminen suhteessa verkkoalustoihin on elintärkeää.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Ismo Huhtanen
lakiasiaintohtaja, Uutismedian liitto

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdistys ja Uutismedian liitto. Yhdessä edustamme noin 600:aa yritystä uutismedian, aikakausmedian, kirjojen ja oppimateriaalin kustantamisen sekä painamisen, radio- ja tv-toiminnan ja jakelun alueilla. Jäsenyritykset työllistävät Suomessa suoraan noin 20 000 henkilöä, ja liiton edustamien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto on noin 3,1 miljardia euroa.